

TÄHEKE

NR.1 1963





Head uut aastat
soovin sulle!
Tule jälle külla mulle –
kirjuta ja joonista,
koolist, kodust jutusta!
Jäheke

ARUSAAJA INIMENE

S. Aleksejev

Jerjomka Bõkov keeras end ühelt küljelt teisele. Ahju peal oli kitsas ja umbne.

Ka isa ei maganud. Kuidas saigi praegu magada? Hommikul hakatakse mõisamaad jagama. Niisugust asja ei juhtu ometi iga päev.

„Mis te nihelete!“ tõreles ema ahjulavalt.

Isa ja Jerjomka püüdsid vaikselt olla. Kuid uni ei tulnud ega tulnud.

Viimaks tõusis isa üles: „Lähen õige jalutan natuke.“

„Ma tulen sinuga kaasa,“ ei jäänud Jerjomka maha.

„Hea küll, eks sa tule.“

„Küll on rahutud hinged!“ hakkas ema jälle torisema.

Torises, aga ise ei maganud samuti. Küllap temagi mõtles maast.

Isa ja Jerjomka astusid õue. Nad läksid mööda külatänavat jõeni. Samusid üle silla ja ronisid künkale – sealt paistiski mõisamaa.

Õine jahedus tungis läbi riiete. Tuul kord tõusis, kord vaibus. Tähed vilkusid ja kuu müksis pilvi. Kusagil piuksus põldhiir. Külas haukus koer.

Isa vaatas maad ja ta silmad läksid märjaks.

„Mis sul on, taat?“ sikutas Jerjomka isa käisest.

„Midagi pole,“ kostis isa ja tõmbas peopesaga korra üle silmade. „Mõtlen kogu aeg temast, heast inimesest.“

„Kas sellest, kes dekreedile alla kirjutas? **Leninist**? See on hea mees, kohe näha.“

„Ta pole ainult hea, vaid ka arusaaja inimene. Teab, et talupoeg ei saa maata elada.“

Nad seisisid veel natuke, vaatasid põlde ja hingasid värsket õhku. Siis läksid tagasi koju. Jerjomka ronis uuesti ahju peale ning jäi silmapilk magama.

Ta nägi imelikku und. Just nagu oleks **Lenin** ise sõitnud nende juurde maad jagama. **Lenin** kõndis mööda põldu, käes süllahark maamootmiseks. Siis märkas **Lenin** Jerjomkat.

„Tule siia!“

Jerjomka jooksis **Lenini** juurde.

„Hakka õige mu abiliseks! Utle, kellele peaksin kõigepealt mõõtma, mitu sööjat on igas peres ja kui palju läheb kellelgi maad vaja?“

Kellest alata? Aga loomulikult temast, Jerjomkast!

„Minust,“ ütles Jerjomka.

„Ei,“ vastas **Lenin**, „sina kui jagaja oled viimane.“

Maa jaotati ära ning keegi ei jäänud ilma. Siis jõudis järg Jerjomka kätte.





Illustreerinud A. VENDER

Sellepeale ärkas poiss üles. Päike oli juba kõrgel ning ema ja isa polnud enam kodus.

„Ah see oli siis uni,“ mõtles Jerjomka. „Jäin kauaks magama, nüüd peab kiiresti põllule minema. Aga kuidas küll unes jäi tema, Jerjomka maaga? Pidi ka see uni just kõige põnevamal kohal katkema!“

Jerjomka pani uuesti silmad kinni. Huvitav, missugune tema maatükk välja näeb. Ent vaevalt sai ta silmad sulgeda, kui üks kiuksus ja ema ning isa tulid tuppa.

„Ärka üles, Jerjomka!“

Jerjomka! oli paha, et ta oli maha maganud mõisamaa jaotamise ja et ta polnud näinud unenägu lõpuni. Ta tõusis üles ja oli mossis.

„Mis sul viga on, Jerjomka?“ küsis ema.

Poiss ei vastanud, pani enese riidesse ja läks välja. Lapsed piirasid ta ümber ja hakkasid pilkama: „Unimüts, unimüts! Jäid magama ega näinudki tähtsat asja.“

Jerjomkal oli veel halvem olla. Ta põrnitses teisi ja ütles äkki: „Aga mina nägin **Leninit**. Ta sõitis meie juurde.“

Lastel jäid suud üllatusest lahti.

„Sõitis jah,“ kinnitas Jerjomka. „Tal oli süllahark ja mina olin ta abiline.“

„Ära valeta!“

„Ega ma valeta. See oli tõepoolest nii.“

Taat Prozorov tuli laste juurde. Jerjomka ütles ka temale: „Ma nägin **Leninit**! Ise nägin. Ta jaotas maad.“

Lapsed hakkasid naerma: „Vaata, taat, missugune luiskaja Jerjomka on!“ Taat jäi seisma, mõtles pisut, heitis naerjatele karmi pilgu, ning toetas äkki Jerjomkat:

„Muidugi oli **Lenin** siin! Jerjomka ei eksinud. Ta oli maajaotamise juures.“

Lapsed jahmusid: „Aga miks meie siis ei näinud teda?“

„Halvasti ja mõtlemata vaatasite, sellepärast ei näinudki,“ vastas taat.

Tuisk

J. KAILA

TULID PIKAD PILVEVOORID,
LASKSID LENDU LUMELOORID.
TUIISK NUUD TORMAB TUULERATSUL
VALGET PIITSA VIHISTAB,
PILVI KÄRISTADA KATSUB,
KURJA NAERU KIHISTAB:
„OODAKE, KUI VÖTAN VILEI
PUHUN PÖÖSAD UPAKILE!“

MIS TA OTSIB MEIE ÖUEST?
LUMI LENDAB PEOST JA PÖUEST
UKSE TAGA TUISU NOHIN.
AINA KERKIB HANGSEIN.
VALJA MINNA NUUD EI TOHI -
TUUL VÕIB LENDU TOSTA MEID.
AGA SIIS, KUI TUIISK JÄÄB VAKKA.
KELGULOBU PEALE HAKKAB

Vares ja kuu

K. KANGUR

MAGAB AIAS ÖUNAPUU.
VARES TUKUB TARAL.
LIPE-LAPERGUNE KUU
RIPUB OKSAHARAL.

KUULE, VARES,
MAIASMOKK,
MIKS ON KULLANE
SUL NOKK?

KILLU SÖID VIST
ÄRA KUUST -
ARVASID, ET
SEE ON IUUST



H. RAMMO

KAKS TÖÖMEEST

Mati istus laua taga ja õppis. Tal tuli peast kirjutada kümme sõna ühekordse kaashäälikuga ja veel kümme sõna kahekordse kaashäälikuga.

Teised lapsed olid kõik õues ja mängisid. Ka Mati ei suutnud

enam laua taga istuda. Ta tõusis püsti ja läks isa juurde. Tegi virila näo ette ja ütles nutuselt: „Ma ei oska!“

„Mis see siis on, mida sa ei oska?“ päris isa.

„Ma ei oska ühekordse ega kahe-

kordse kaashäälikuga sõnu kirjutada,“ seletas Mati.

Isa võttis paberilehe ja kirjutas sellele: „Male-Malle, kino-kinnas“ ja nõnda edasi, kuni kakskümmend sõna seisid ilusti nagu sõdurid reas.

Mati kirjutas kärmesti sõnad oma vihikusse ja teatas: „Mul on kõik õpitud, lähen nüüd õue.“ Ja juba oligi ta ukse juures.

„Oota, poiss!“ peatas teda isa madal hääl. „Ole hea ja too esikust siia minu säärikud, kuub ja kaevurimüts.“

Mati täitis kiiresti käsu ja tahtis õue lipata.

„Oota ikka, oota,“ peatas isa teda uuesti ja tähendas: „Pane mu riided endale selga!“

Mati jäi imestunult isale otsa vaatama.

„Pane, pane!“ sundis isa.

Käsk oli käsk ja Mati tõmbas endale jalga isa rasked kummisäärikud, pani selga suure kohmaka kummikuue ja pähe kõva nukilise mütsi.

Isa silmitses Matit teraselt ja lausus kaaluvalt: „Pole viga, ema teeb kuue vähe lühemaks ja käib küll. Vaata ainult, et sa hommikul kell kuus üles tõused!“

„Mina?“ küsis Mati uskumatult.

„Sina jah,“ vastas isa rahulikult.

„Sest kell seitse pead juba maa all platsis olema ja põlevkivi kühveldama hakkama.“

„Miks mi-mina?“ kogeles Mati hädiselt.

„Aga sellepärast, et mina tegin praegu sinu töö ära,“ kostis isa, „eks sina tee siis homme minu töö!“

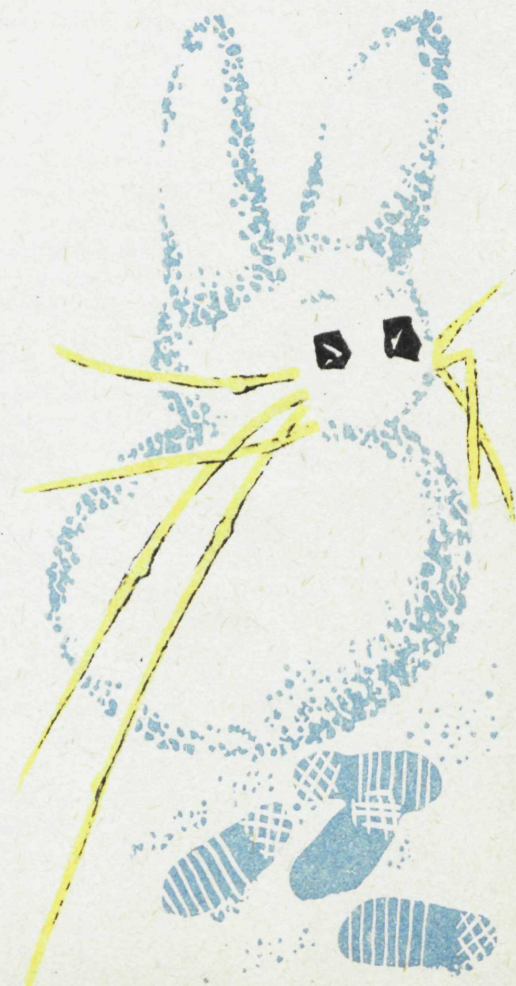


Illustreerinud H. SAMPU

Jälje

PÄEV LÄBI AIAS
UMBER MAJA
MA VENDA OTSIN,
JÄLGI AJAN.

KORD NII VÕI NAA,
KORD VASAKULE,
KORD VINKA-VONKA
MINNA TULEB.



G. BOIKO

kütt

PÄEV LÄBI LUMES
KÄINUD OLEN,
KUID VENDA VEEL MA
LEIDNUD POLE.

VIST MINU MOODI
EKSI TEMA,
ET ENNASTKI
EI LEIA ENAM.

O. VÖSSOTSKAJA

Jänes

LUMEPALLI TEGIME,
KÕRVAD TALLE PANIME,
SÕETUKID
SILMADEKS,
JÄNES NAGU ELAB, EKS?
TAL ON SABA, TAL ON PEA,
TAL ON LUMES OLLA HEA.
ÄRA REBI
VURRUDEST,
NEED ON TEHTUD ÕLGEDEST.
SÄRAVAD NAD
NINA ALL
JUSTKUI PARIS VURRUD TAL.



A. TUMAROVSKAJA

Sajab rahet

KAUGELT KANDIS KERGE TUUL
MEILE RAHEPILVI.
MAA ON RAHETÄPPE TÄIS,
SAJAB VASTU SILMI.

RAHETERAD LANGEVAD
NAGU KRUUBID MAHA,
KUID NEIST KRUUPIDEST EI SAA
KEEGI PUTRU TEHA.

Ü. HALLING

Meie Maidu
automajand

KUS ON ALLES AUTOMARGID
VÄIKSE MAIDU AUTOPARGIS!
PÖRRA-PÖRRA.

KAS ON KORRAS – ISE PROOVIB –,
PIDURID JA AUTOROODID?
PÖRRA-PÖRRA.

ISE JAGAB SÕIDULEHED,
SAADAB TEELE MÄNGUMEHED.
PÖRRA-PÖRRA.

KABERNEEMEST TULEB VARA
TUUA ÄRA SUITSUKALA.
PÖRRA-PÖRRA.

AGA DIISEL LÄHEB VIIMA
POODIDESSA VÄRSKET PIIMA.
PÖRRA-PÖRRA.

LIHAPOODI OLEKS VARSTI
JUURDE VAJA TUUA VORSTI.
PÖRRA-PÖRRA.

AGA KES KULL TAHAB MINNA
KOMMI VIIMA TEISE LINNA?
PÖRRA-PÖRRA.





PEA MEELES NENDE NIMEDI

Kas sa tead, et pioneeridel on raamat, mida nimetatakse Auraamatuks. Seda raamatut hoitakse Moskvas, ja sinna kirjutatakse kõige vapramate, kõige tublimate pioneeride nimed. Esimesena on kantud sellesse raamatusse Pavlik Morozovi nimi.

See juhtus kolmkümmend aastat tagasi.

Uraali mägede taga sügaväl taigas asus Gerassimovka küla. Külas oli oma kool, koolis aga pioneerirühm. Olid sündmusterohked ajad. Parajasti loodi üle terve maa kolhoose. Ja igal pool aitasid pioneerid sellele kaasa.

Kolhooside asutamine ei meeldinud sugugi jõukatele põllupidajatele – kulakutele. Nad hirmutasid talupoegi, kes tahtsid astuda ühismajandi liikmeiks, peitsid ära vilja ja põllutöomasinad. Nii oli see ka Gerassimovkas. Kuid sealsed kulakud unustasid, et külas on lapsi, kes kannavad punast kaelarätti. Pioneerid paljastasid kulakute mustad teod. Nende abiga leiti üles ka peidetud viljakotid.

Gerassimovka pioneeride hingeks oli kolmeteistkümnepäevane poiss Pavlik Morozov. „Pioneer peab olema kõigile eeskujuks,“ armastas Pavlik ütelda. Ta ise õppis hästi, rääkis alati julgelt tõtt ega kartnud ühtegi tööd.

Uhel öhtul, kui lapsed juba magasid, tuli Morozovite tarre öine külaline. Poolärkvel Pavlik virgus.

Sel ööl sai ta teada, et tema külanõukogu esimeheks valitud isa ei pea kalliks nõukogude võimu. Isa osutus reeturiks, kulakute käsilaseks.

Käua mõtles Pavlik, mida ette võtta. Uhte ta teadis – tema, noor leninlane, ei või vaikida. Ja kui külla saabus partei rajoonikomitee töötaja, jutustas kindlameelne pioneer talle kõik. Veelgi enam. Pavlikul jätkus mehisust sedasama koolimajas avalikul kohtuistungil korrata.

Oi, kui uhked olid Gerassimovka pioneerid Pavlikute! Kulakud ja nende käsilased aga kiristasid viha pärast hambaid

Uhel septembripäeval, kui Pavlik koos oma noorema venna Fedjaga läks metsa marjule, hiilisid julmad vaenlased neile järele ja tapsid mõlemad.

Kuigi Pavlikut pole enam meie keskel, etab ta kangelasmeel edasi pioneeride südameis.

Iga aasta 3. septembril, kartmatu poisi hukkamispäeval, kogunevad pioneerid ja kooliõpilased Pavlik Morozovi mälestussammaste juurde.

„Sa olid meile eeskujuks! Sa jääd meile eeskujuks!“ ütlevad nad.

Poiss Gerassimovkast



neb Vahemerega, asub riik, mille nimeks on Maroko Kuningriik. Selles riigis veetsingi kolm mullust sügisnädalat. Nüüd püüan teile edasi anda mõningaid muljeid sellest, kuidas elavad teie eakaaslased kauges Maroko riigis.

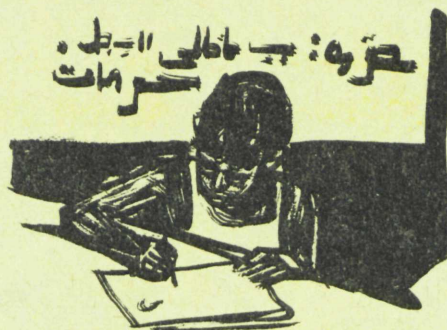
NOORTE KLUBIS

Ühel kuunal septembripäeval sõitsime pealinn Rabatist autobussiga Kenitra linna. Tee looles piki ookeani kallast. Ookeani varjas aeg-ajalt meie pilkude eest mõni madal roheline künegas või harvavõitu tammemets. Siinsed tammed ei ole aga sugugi meie tammede moodi. Need on peenema tüvega ja hoopis teistsuguste lehtedega. Need on korgitammed, mille koorest tehaksegi pudeli- ja õngekorke. Pärast koorimist kasvatatakse puu mõne aja möödudes uue kihi väärtuslikku korgi-koort. Poole tunni pärast jõudsimme väikesesse Kenitra linnakesse. Siin

Kas te olete kuulnud kaugel lõunas asuvast suurest maailma-jaost, mida nimetatakse Aafrikaks?

Kindlasti olete. Igal sügisel lendavad sinna kured, haned ja teised rändlinnud. Nad põgenevad meie külma talve eest. Aafrika on maa, kus lund ei saja, kus kunagi ei paugu pakane ja kus talvel on peaaegu niisama soe nagu meil suvel. Selle mandri metsades ja kõrbedes elavad lõvid, elevantid, kaelkirjakud ning ninasarvikud, keda meil võib näha vaid loomaaias. Muidugi ei o'le see teile mingiks uudiseks. Ka minule olid need asjad tuttavad juba poisikese-east peale, kuigi ma polnud seni kordagi Aafrikas käinud.

Nüüd aga oli mul võimalus teha reis Aafrikasse, sellele soojale ja kaunile maale. Vaadake korraks kaardile! Aafrika mandri kõige põhjapoolsemas nurgas, seal, kus Atlandi ookean ühi-



võtsid meid vastu noorte klubi esindajad. Nad tutvustasid oma tööd ja tegevust ning näitasid klubiruumi. Ja siin oligi meie esimene kohtumine maroko lastega.

Klubis olid lapsed, kes võtavad osa mitmesuguste õpperühmade ja kursuste tööst. Siin käivad koos need lapsed, kes pole saanud koolis õppida. Marokos on ju praegu veel liiga vähe koole ja õpetajaid. Seetõttu on paljud lapsed sunnitud kooliharidusest ilma jääma. Ja nii võttiski noorte klubi enda peale suure ülesande õpetada lastele kirjaoskust.

Suures toas laudade taga istuvad tüdrukud. On päris noorakesi, aga ka vanemaid, meie mõiste järgi juba keskkooliealisi. Nad õpivad üheskoos tähti, harjutavad lugemist ja kirjutamist. Peale selle õpivad nad joonistamist, õmblemist ja kudumist.

Järgmises toas istuvad poisid. Siin on juba lärmakam seltskond. Poiste jaoks on mitmesuguseid tööriistu. Peale lugemise ja kirjutamise õpivad nad lihtsamat puutööd.

Ja lõpuks, kolmas tuba on las-

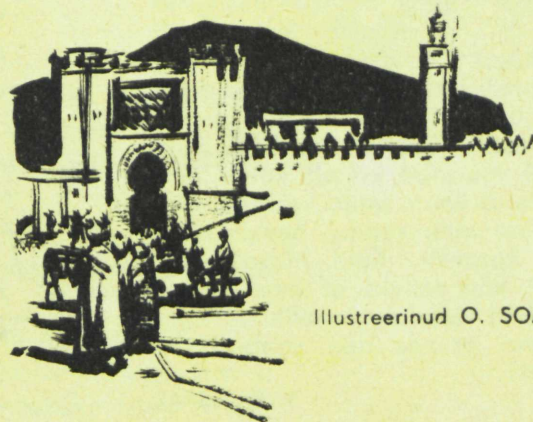
taed. Mudilased istuvad väikeste lauakeste ümber ja laulavad. Kasvataja õpetab neile uut laulu. Pisut hiljem algab lõbus ringmäng.

VAIKESED VAIBAMEISTRID

Fez on ilusamaid linnu Marokos. Siin on laiad palmialleed, kaunid majad, väljakud ja kirevais rõivais inimesed. Selles linnas me külastasime vaibakudujate töökoda. See oli madal, kitsas ja poolhämär umbne ruum. Piki seina, madalate vaheseintega eraldatult, olid vaibakudumise teljed.

Astusime lähemale. Ja mida me nägime? Vaibameistriteks olid väikesed, 7–8-aastased lapsed! Iga telje juures töötas 4–5 last. Neid juhatas vanem naine. Kokku võis selles töökojas olla umbes poolsada last ja kümme-kond täiskasvanut.

Töötempo oli kiire. Jämedast villasest lõngast marraskile kistud ja kriimustatud käekesed liikusid väga täpselt. Töö oli nii kätteõpitud, et laste käed liikusid nagu iseenesest. Ja siinsamas töökojas sündisidki need



Illustreerinud O. SOANS

kuulsad ja kaunid Maroko vaibad, mis kaunistavad rikaste kodusid paljudes Euroopa maa-
des. Need pehmed paksud vaibad loodi sentimeeterhaaval väikeste laste ebainimlikult raske tööga.

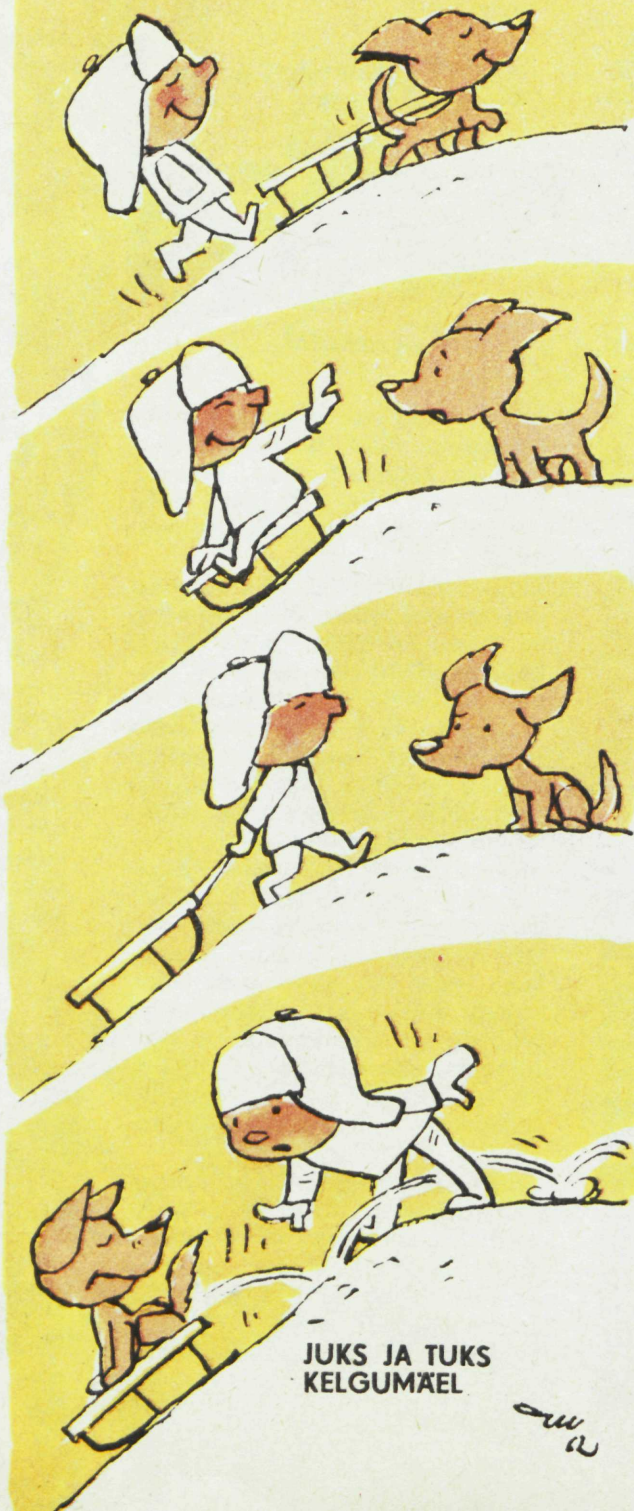
Lapsed veedavad töökoja umbes ja hämaras ruumis iga päev kaheksa tundi. Kaheksa tundi rasket tööd! Ja koolist, rääkimata laste mängudest või muudest lõbustustest; peavad nad täiesti loobuma. Nad on alles päris väikesed, kuid juba peavad endale ülalpidamist teenima. Kindlasti on nende isad-
emad nii vaesed, et nad ei suuda toita oma lapsi.

Vaibad, mida valmistatakse selles töökojas, on väga kaunid. Aga endale ma ei taha niisugust vaipa. Kui palju laste pisaraid on niisutanud iga sentimeetrit seda suurepärasest vaipa!

Nüüd, kus te olete minu loo läbi lugenud, tahate kindlasti teada, miks maroko lapsed peavad kooliskäimise asemel rasket tööd tegema. Vaadake, kallid noored sõbrad, põhjus peitub selles, et Maroko riik sai alles üsna hiljuti iseseisvaks. Varem olid Maroko peremeesteks rikkad prantslased. Marokolased ise pidid elama vaesuses ja viletsuses. Noor Maroko riik pole veel jõudnud küllalt koole ehitada ja kaua, kaua kestnud vaesusest võitu saada. See ei lähe nii kergesti. Kuid Maroko riik teeb kõik selleks, et tema lapsed võiksid elada õnnelikult. Loodame, et see aeg saabub kiiresti!

V. RAJASAAR

Joonistanud E. VALTER



JUKS JA TUKS
KELGUMÄEL

J. Saar HEAD ÖÖD,

Juhtus üsna tavaline lugu. Nii umbes teievanune poiss – ütleme, et tema nimi oli Rein – ei tahtnud öhtul kuidagi magama jääda. Ta pugus küll voodisse, pani pea padjale, tõmbas teki kõrvuni, aga uni ei tulnud ega tulnud. Ja kuidas ta saigi tulla, kui poisi pärani silmad aina piilusid ringi ja mõtted rändasid igale poole, muidugi ainult mitte unemaale.

„Uks, kaks, kolm, neli, viis, kuus...“ hakkas Rein taevast tähti lugema ja seejuures tükkis tal kangesti naer peale, sest taevas on tähed ja aabitsas on ka tähed. Aga nad pole ju sugugi ühtemoodi. Taevas on tähed tillukesed nagu nõöpnõelte pead.

Siis tõusis kuu ja paistis otse aknast tuppa. Rein vaatas seda ja ütles: „Tere, kuuonu! Sa oled suur ja ilus ja ümmargune. Aga tähed on väikesed, eks?“

Miks sa muigad, kuuonu? Parem räägi minuga!“

Ja Rein jäi niisama naljaks vastust ootama. Ta oli kindel, et kuu ei ütle midagi. Aga äkki kuulis ta kumedat häält.

„Tähed ei ole sugugi väikesed, rumal mudilane! Nad on hiiglasuured. Paljud isegi suuremad maakerast, kus elad sina. Tähed paistavad sulle väikesed sellepärast, et nad on väga kaugel,“ ütles see hääl.

Rein tõusis voodis istuli ja jäi hämmastunult kuule otsa vaatama.

„Kuuonu, sa oled väga tark,“ ütles ta siis. „Kas tead ka seda, miks taevas on tähed ja aabitsas on ka tähed?“

„Aga sellepärast, et inimesed õppisid kirjutamise selgeks meilt – taevakehadelt,“ vastas kuu.

Rein hakkas voodis lausa kibeleva. „Jutusta sellest, kuuonu!“ palus ta.

„See oli kaua-kaua aega tagasi,“ alustas kuu jutustust, „siis, kui ei olnud veel raamatuid ega kalendreid ning inimesed arvestasid aega päikesetõusu ja loojumise järgi. Elasid tollal laia jõe kaldal kaks sõpra – jahimeest. Kord öhtul

LAPSED!

EHK
LUGU, MIDA LUGEDA
ENNE MAGAMAJÄÄMIST

tahtis üks sõber teist kutsuda hommikuks karujahile. Jõgi aga oli lai ja hääl ei jõudnud teisele kaldale. Siis tuli jahimees heale mõttele. Ta joonistas laiale kobrulehele söega päikese – see pidi tähendama järgmist päeva; päikese kõrvale maalits ta kaks jahimeest – enda ja oma sõbra. Edasi tegi ta söega karu. Pärast seda aga kuu – tähendab, jaht pidi kestma öhtuni, kuni kuu tõuseb.”

„Oi, see on kole põnev!” hüüdis Rein. „Nii saadud kirja kinnitas jahimees noole külge,” jätkas kuu, „tõmbas vibu vinna ja laskis teate noolega üle jõe.” „Ja kas sõber sai sellest aru?” küsis Rein. „Sai küll,” vastas kuu. „Ja edaspidi hakkasid sõbrad ikka rohkem ja rohkem kirju vahetama. Varsti asendasid päikest ja kuud ning inimese- ja loomakujutisi hoopis teised märgid. Aga et algul oli nii palju kasu olnud taevakehadest, hakkasid sõbrad ka uusi märke tähtedeks kutsuma. Niimoodi õpetasimegi meie inimesed kirjutama.”

„Väga tore lugu,” arvas Rein ja tahtis muidugi kohe uut jutustust kuulda.

„Jää nüüd magama,” muutus kuu nägu tõsiseks. „On juba hilja.”

„Mul ei ole üldse und,” ütles Rein, „ja ma ei mõtlegi magama jääda!”

Kuu oli lausa hädas jonnaka poisiga. Siis tuli ta heale mõttele.

„Kas sa tead, kui palju on taevas tähti?” küsis ta Reinult, ise kavalalt silmi pilgutades.

„Ei tea!” ütles Rein.



„Siis loe need kokku ja ütle mulle, kui palju sa said!”

Rein hakkas õhinal tähti lugema. „Üks, kaks, kolm, neli, viis, kuus, seitse...” Haigutus kiskus poisi suu laiali. „...Kaheksa, üheksa, kümme, üksteist...” Nüüd tõi haigutus Reinul lausa vee silmist välja. „...Kaksteist, kolmteist, neliteist, viisteist, kuu...” Ja poole sõna pealt jäi poiss magama.

Kuu aga naeratas ja ütles tasa: „Head ööd, Rein!”

Ütleme meigi Reinule head ööd. Neile lastele aga, kes ei ole veel magama jäänud, soovitame: hakake kohe taevatahti kokku lugema!

Illustreerinud I. TORN



Millest küll suhkrut tehakse? Peedist ja suhkruroost. Kusagil teisel maal ei kasvatata suhkrupeete nii palju kui Nõukogude Liidus. Kuid need ei ole ümarikud punased söögipeedid, vaid pikergused ja valged. Eesti kolhoosides ja sovhoosides kasvatatakse suhkrupeete ainult

Illustreerinud K. NIINEPUU

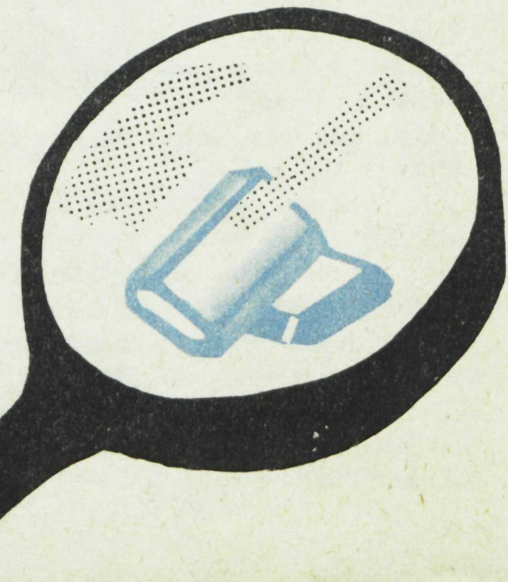
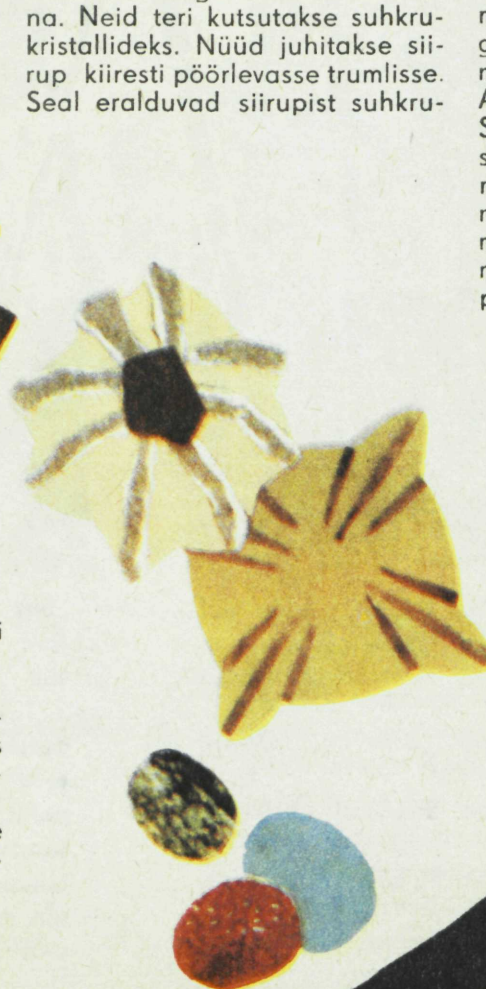
dega. Tehases on mitmesuguseid masinaid ja jämedate torudega ühendatud kõrgeid paake. Kõigepealt lähevad peedid vanni, kus nad pestakse mullast puhtaks. Seejärel löikab masin peedid pikkadeks õhukesteks liistakuteks. Paakides uhutakse liistakuid kuuma veega. Neist väljub mahl. Selles on suhkur lahustunud kujul. Mahla keedetakse kõrgetes paakides, kuni jääb järele paks siirup. Siirupis on suhkur juba pisikeste neljakandiliste nagu klaasist teradena. Neid teri kutsutakse suhkrukristallideks. Nüüd juhitakse siirup kiiresti pöörlevasse trumlisse. Seal eralduvad siirupist suhku-

terad. Ja nüüd ongi peensusukur valmis. Kaupluses müüakse veel tükk-suhkrut. Seda nimetatakse ka rafineeritud suhkruks. „Rafineerima“ tähendab vööriieles „puhastama“. Suhkruterade külge on jäänud õige natuke siirupit. Et suhkrut täiesti puhtaks saada, selleks sulatatakse ta vees uuesti üles. Suhkruvesi lastakse läbi erilise aparadi, kus eralduvad siirupiosakesed. Suhkruvett keedetakse ja valatakse ta siis vormidesse. Kui suhkur on kõvaks muutunud, teeb masin ta niisugusteks väikesteks tükikesteks, nagu sa tükk-suhkrut tunned. Aga mis on roosuhkur? Seda tehakse taimest, mida kutsutakse suhkrurooks. Meie kodumaal teda ei ole. Ta kasvab ainult väga niisketes ja soojades maades. Roost saadakse suhkrut umbes niisama moodi kui peedistki.

Magusad kristallid

Sa oled maiasmokk ja armastad magusat. Aga miks kompvekid, koogid ja küpsised on magusad? Muidugi sellepärast, et nende tegemisel tarvitatakse suhkrut. Kui ema keedab kisselli või kompotti, paneb ta ka sinna suhkrut sisse. Tee ja kohvi teed sa magusaks samuti suhkruga.

loomatoiduks, neist suhkrut ei tehta. Kus siis tehakse? Meie kauplustes on müügil peedisuhkur, mis on tehtud Leedus ja Ukrainas. Roosuhkrut saadakse Brasiiliast ja Kuubast. Peedid tuuakse suhkrutehasesse raudteevagunitega või veoauto-



KASS ja LÕVI



Illustreerinud V. HURT

GRUUSIA MUINASJUTT

MEES LÄKS PÖLLULE JA VÕTTIS KASSI KAASA. KASS JOOKSIS PÖLLUL RINGI, PIDAS JAHTI, PUUDIS LINDE JA HIIRI. ÆKKI KARGAS METSAST VÄLJA LÕVI.

„TERE, VENNAS!”

„TERE!”

„KUIDAS KÄSI KÄIB? KÜLLAP VIST HÄSTI?”

„TÄNAN, POLE VIGA! ELAN NII, NAGU IKKA UKS KASS ELAB.”

„MIKS SA NII VÄIKE OLED?”

„KUI SA TUNNEKSID MU ISANDAT, SIIS SA TEAKSID, MIKS MA NII VÄIKE OLEN.”

„KES SU ISAND ON?”

„MINU ISAND ON INIMENE.”

„NÄITA TEDA MULLE!”

„NÄE, SEAL TA KUNNABI!”

LÕVI LÄKS INIMESE JUURDE.

„TERE PÆEVAST!”

„TERE JAH! KUST SA TULED?”

„OLIN METSAS, KUULSIN SU HÄÄLT, TULIN VÄLJA, NÄGIN OMA VÄIKEST SUGULAST JA TEMA JUHATASKI MIND SIIA.”

„OLE TERVE TULEMAST!”

„OLEN KUULNUD, ET INIMENE ON HIIGLANE JA ET TAL ON TOHUTU JÕUD. MINU MEELEST OLED SINA AGA HOOPIS

VÄIKE JA KÜLLAP SU JÕUDKI ON PISUKE.”

„KATSUME JÕUDU, SIIS NÄEME, KUMB MEIST ON TUGEVAM.”

„KATSUME!”

PÖLLUL VEDELES MAHARAIUTUD PUUNOTT.

INIMENE UTLES LÕVILE:

„OMA JÕU NÄITAMISEKS LÕHUN SËLLE PUU POOLEKS.”

LÕI KIRVEGA, PANI KIILU LÕHESSSE. SIIS PÕÖRDUS LÕVI POOLE JA UTLES:

„NOH, ULEJÄÄNU ON SINU TEHA!”

LÕVI TOPPIS OMA KÄPAD TEKINUD

LÕHESSSE. INIMENE LÕI KIILU LAHTI JA TÕMBAS SELLE LÕHEST VÄLJA. SIIS VÕTTIS VITSA JA HAKKAS LÕVI PEKSMAS. PEKSIS SENI, KUNI LÕVI PALUS:

„LASE MIND LAHTI! NÄEN, ET OLED MINUST TUGEVAM.”

MEES HALASTAS LÕVI PEALE JA LASKIS TA LAHTI. LÕVI KARGAS JALULE JA JOOKSULT HUUDIS VEEL KASSILE TAGASI:

„VELI, SINU ISAND ON TÕEPOOLEST TUGEV. TEMA KÄTES SINUSUGUNE EI SAAGI SUUREKS KASVADA!” JA KADUS METSA.



G. GERMANI fotod

Oleme kõik rõõmsad lapsed!



Vaata, missuguse toreda kaelkirjaku ja vallatu koera meisterdas II klassi oktoobrilaps Heldin Mannov! Ta tegi seda päris ise, pioneereid ainult natuke näitasid ja õpetasid.

Sausti 8-kl. Kooli oktoobrilastele meeldib väga paberist loomi ja linde teha. Joonistada meeldib ka. Ükskord korraldasid nad joonistustest ja käsitöödest koguni näituse. Kõik pildid kleebiti papptahvlitele. Pioneereid aitasid tahvlid seintele kinnitada ja näitus oligi valmis.

Kui ilm on ilus, käivad Sausti oktoobrilapsed suusatamas ja kelgutamas. Aasta tagasi ehitasid pioneereid kooli spordiplatsile kõrge liumäe. Sinna seda suurt kelku parajasti veetakse.

Nüüd huvitab teid kindlasti, kes on kolmandal pildil. Saagem tuttavaks! Urmas Ameerikase kõrval näete oktoobrilaste häid sõpru pioneeri Liidia Toksi ja kommunistlikku noort Marje Hinnot.



MARIKA KALJUVEE (8-A.),
KIVIOLI 1. KESKKOOL, II-C KLISS



SIRJE SOTNIK (6-A.), TARTU



SIRJE VÄINSAAR (9-A.),
TALLINNA 46. KESKKOOL, II-A KLISS



ENE PUKK (7-A.),
KAVASTU ALGKOOI, I KLISS



MILVI MAKSIMOVA (9-A.),
RAKVERE INTERNATKOOI, II KLISS



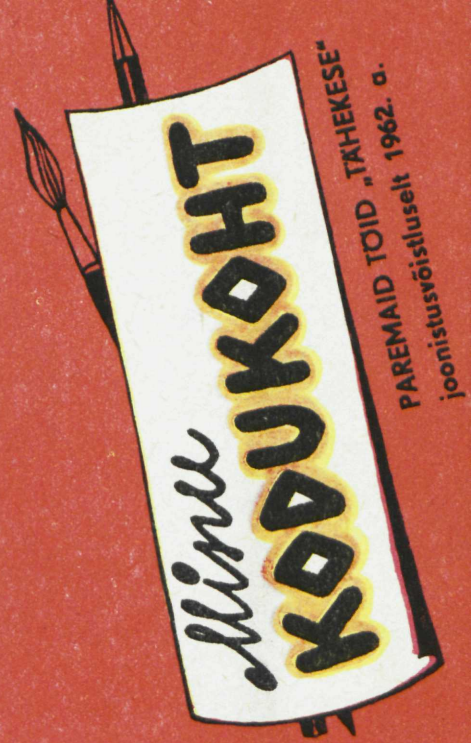
MARI TAMMEVESKI (9-A.),
TUUDI ALGKOOI, III KLISS



TOIVO VÖRNO (8-A.),
TALLINNA 34. 8-KL. KOOL, I-A KLISS

MOÖDUNUD AASTA JOONISTUSVÖISTLUSE TEEMAKS OLI „MINU KODUKOHT“. POISID JA TÜDRUKUD SAATSID VÖISTLUSELE PALJU TOREDAID PILTE. NÜÜD VÖID SA PAREMATEKS

TUNNISTATUD JOONISTUSTEST TEHA ENDALE ALBUMI. KÖIGEPEALT LÖIKAD AJAKIRJAST LEHE VÄLJA. KUID KÄÄRE LÄHEB SUL VEEL TARVIS. PILTIDE VAHEL ON JOONED. NENDE



PAREMAID TOID „TÄHEKESE“
joonistusvöistlusest 1962. a.

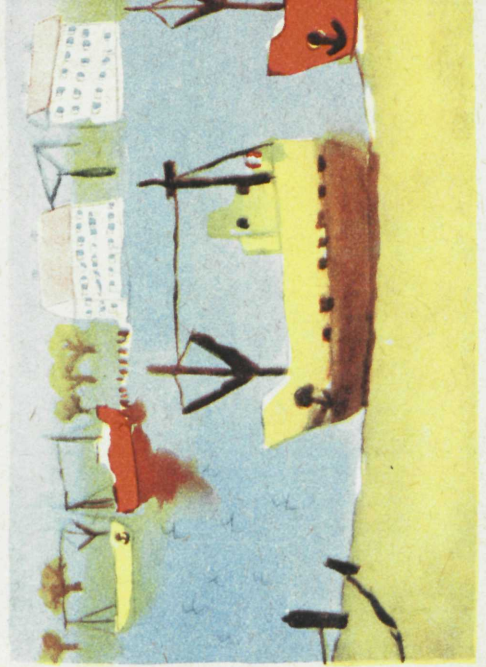
MARJU KRAUSE (7-A.),
PÄRNU 1. LASTEÄED



HIIDO HÄLLEMAA (5-A.),
VALGA 1. LASTEÄED



EDE EDE (9-A.),
PÄRNU 7. LASTEÄED



HELE OJAVERE (5-A.),
PÄRNU 7. LASTEÄED

IRJE GAILAN,
PÄRISPEA ALGKOOI, IV KASS



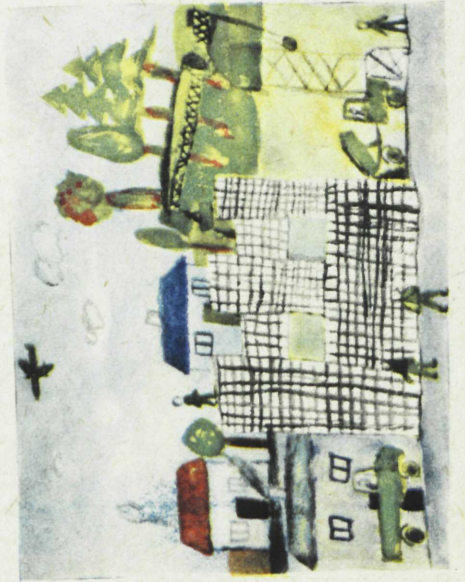
ARVET VIIRMANN (7-A.),
KIVIOI 1. KESKKOOI, I-C KASS



TOOMAS KUSTAVUS (8-A.),
TÄLLINNA 18. KESKKOOI, II-A KASS



JÄÄN SÖTER (8-A.),
TÄLLINNA 18. KESKKOOI, II-A KASS



SUUNAS LÖIKA TÄPSELT VÄLJÄ RIBÄD, MILLE MÖLEMÄL POOL ON KÄKS PILT. RIBÄD MURRA KESKELT PUNKTIIRJÖÖNI MÖÖDÄ KOKKU JA NII SAÄD ÄLBUMILE LEHEKÜLJED. NÜÜD

PÄNE LEHEKÜLJED ÜKSTEISE SISSE JA ÖMBLE KESKELT KINNI. JA EKS ÖLEGI PILDÄLBUM VÄLMIS!

MANIVALD KESAMAA

JUSS ÜKSTAKÕIK

TUNNETE
JUSS ÜKSTAKÕIKE?
ÜKSTAKÕIKSELT TEEB TA KÕIKE.
ÜKSTAKÕIK –
KAS NII VÕI NAA!
UPRIS HOOLETU ON TA.

ÜKSTAKÕIK
MIS NURGAS-NUKAS
ON TA SOKID JA TA SUKAD.
SUGISESES PORIVAABAS
TOOLIL KÕSSUTAMAS SAABAS.

SÄNGI ALL EI OLE UKSI
SUKATRIPID,
ON KA PUKSID.
KUSKIL ÕUES MUTS TAL VETTIB.
VEST ON KÕOGIS
TABURETIL.

ÄRKAB, JALGA PANEB SUSSE:
PAREM LÄHEB
VASAKUSSE,
VASAK
PAREMASSE LÄHEB.
ÜKSTAKÕIK – ON AEGA VÄHE!

PUKSTE ESIPOOL JÄÄB TAHA.
ÜKSTAKÕIK –
SEE HEA VÕI PAHA.
ÜKSTAKÕIK, ME JUSS EI PELGA –
SÄRK KÄIB TAGURPIDI SELGA.

ÜKSTAKÕIK, KUIS TRUKID KUUEL:
VIIENDAGA KLAPIB KUUES.
SEITSMES
KOLMANDAGA PASSIB.
KUUB ON PUNTRAS.
HÖLMAD SASSIS.

JUSS KUS ELAB?
MEIE LINNAS.
KULLA VÕIME TALLE MINNA.
PÕÖRAME VAID LÄHEMASSE,
ÜKSTAKÕIK
MIS TÄNAVASSE.

ÜKSTAKÕIK –
VÕIB-OLLA SISSE
ASTUME SU KORTERISSE.
„KAS SA, POISS, MUL ÕELDA VÕID,
ELAB SIIN
JUSS ÜKSTAKÕIK?“

JA ON HEA, KUI VASTUS KAJAB:
„JUSS EI ELA
MEIE MAJAS.
KUNAGI TA SIIN KULL OLI.
EI TEA, KUHU
ÄRA KOLIS!“



Illustreerinud H. JÕERÜÜT

ELKNÜ Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu ajakiri „Täheke“ nr. 1 – 1963.
Toimetuse kolleegium: L. Lilleaas, I. Linnat, E. Lootsar, H. Pukk, L. Põhi, H. Raigna.
Toimetaja H. Pukk. Kunstiline toimetaja E. Pikk.
EKP Keskkomitee Kirjastus. Tallinn, Lauristini 1, tel. 422-28. Toimetuse aadress: Tallinn, Estonia pst. 4, tel. 449-70, 475-20.

Esikaanel V. KOTKA joonistus
„Lõbus kelgusõit“

Laduda antud 3. XII 1962. Trükkida antud 8. I 1963.
Trükkikoja „Oktoober“, Tallinn, Tartu mnt. 41.

Trükiroodnid 2. Arvuturoodnid 3.18. MB-01506. Tellimise nr. 1741.
Журнал „Звездочка“. На эстонском языке. Издаватель ЦК ЛКСМ Эстонии.

ARVAÄRA!



Kuidas on tüdrukute nimed? Erinevad on ainult nimede algustähed.



Kuhu küll kadusid sõbratarid?



Kelle lõng on katkenud?



Kelle pall jõuab kõige enne mäest alla? Miks?



Kelle jänesel jääb kõht tühjaks?



Kes on kes? Kas tunnete ära? Mis on tüdrukutega juhtunud?

